

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E.J.L. van der Waard / A.M. Meijles	Datum	18 december 2024
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	12025052/202412177/EW/AM
E-mail	e.van.der.waard@utrecht.nl	Onderwerp	Stand van zaken zero-emissiezone
Bijlage(n)	2	Beleidsveld	Milieu en Emissieloos vervoer

Geachte leden van de raad,

Graag informeren wij u over recente ontwikkelingen rond de zero-emissiezone voor bestel- en vrachtverkeer, die wij voornemens zijn per 1 januari 2025 in te voeren. Uit de zero-emissiezone wordt bestel- en vrachtverkeer geweerd dat niet emissieloos is. Er is een ruime, stapsgewijze overgangstermijn voor bestelauto's: in hoofdlijnen moeten alle bestelauto's in de zone vanaf 2028 emissieloos zijn. Voor vrachtwagens geldt in hoofdlijnen dat zij vanaf 2030 emissieloos moeten zijn om in de zone te mogen rijden.

Wij hebben sinds 2014 stappen gezet richting de invoering van deze zone, samen met de vervoerssector, het Rijk en andere gemeenten. Uiteindelijk is er een akkoord bereikt over de voorwaarden voor invoering, met ondertekening van de landelijke [uitvoeringsagenda stadslogistiek](#) in 2021. In december 2020 heeft uw raad de beleidsnota en het uitvoeringsprogramma Utrecht kiest voor gezonde lucht' [vastgesteld](#), met daarin onder andere het besluit tot invoeren van een zero-emissiezone voor stadslogistiek vanaf 1 januari 2025. Zoals u weet hebben wij in juni van dit jaar het definitieve [verkeersbesluit](#) genomen voor de invoering, in het gebied van de huidige milieuzone, en hebben wij het ontheffingenbeleid vastgesteld.

Proces afgelopen maanden

De afgelopen maanden is veel aandacht geweest in de landelijke politiek en in de media voor de zero-emissiezones. Medio september verscheen het landelijke [Regeerprogramma](#), waarin enerzijds opgenomen werd dat gekeken zou worden naar uitstel van de zero-emissiezones, maar anderzijds ook dat het instellen van de zones een gemeentelijke bevoegdheid blijft. Eind 2024 maakt het Rijk hierover afspraken met partijen en legt die vast in een nieuw convenant, aldus het Regeerprogramma.

Ondanks de jarenlange voorbereidingen in samenwerking met het Rijk is in de Tweede Kamer in oktober bij de begrotingsbehandeling van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) een motie ([Motie Veltman](#)) aangenomen die de staatssecretaris opriep te bezien hoe de invoering van zero-emissiezones uitgesteld kan worden voor ondernemers tot 2029.

Datum 18 december 2024
Ons kenmerk 12025052/202412177/EW/AM

Dit zou in feite een algeheel uitstel betekenen tot 2029. Als gemeenten zagen wij daarmee grote onzekerheid (ook voor de vervoerssector) voor onze plannen voor zero-emissiezones ontstaan en zagen wij dit als een inbreuk op de gemeentelijke autonomie. In de wet is namelijk geregeld dat gemeenten het bevoegde gezag zijn voor het instellen van deze zones (via verkeersbesluiten). Met alle gemeenten die een zero-emissiezone willen invoeren hebben we direct een brief (zie bijlage 1) aan de woordvoerders voor I&W in de Tweede Kamer gestuurd, om hen opnieuw de position paper van de VNG onder aandacht te brengen, hen te wijzen op de maatregelen die gemeenten voor ondernemers benutten en op het grote maatschappelijke en (lokale) politieke draagvlak voor invoering. Daarbij is de Kamer gevraagd om de bestuurlijke verhoudingen te respecteren en niet opnieuw onduidelijkheid te creëren over de invoering. Tevens is daarbij het aanbod gedaan om in gesprek te gaan. Vervolgens hebben de gemeenten en de staatssecretaris diverse keren overlegd over de invoering van de zero-emissiezones.

Op 22 november heeft het kabinet een [standpunt](#) over invoering van de zero-emissiezones naar buiten gebracht, waarbij over diverse aanpassingen werd gesproken: uitstel van handhaving in 2025, de overgangsregeling van bestelauto's met emissieklasse 6 verlengen naar 2029, verdere harmonisatie van ontheffingen. Het kabinetsstandpunt kwam niet tot stand op basis van afspraken met gemeenten en/of de sector. Gemeenten hebben dit op 26 november in een brief aan de Tweede Kamer (zie bijlage 2) aangegeven: de invoering van de zones gaat voor gemeenten door - op grond van de oorspronkelijke afspraken en zonder aanpassingen - een standpunt dat gedeeld wordt door de vervoerssector.

Op 4 december is een [commissiedebat](#) gehouden in de Tweede Kamer over het kabinetsstandpunt. Dit is vervolgd met een [tweeminutendebat](#) in de Tweede Kamer op 11 december. In dat debat maakte de staatssecretaris duidelijk dat hij de invoering van zero-emissiezones niet gaat blokkeren. Er bleek ook geen Kamermeerderheid om de staatssecretaris te dwingen om de invoering tegen te houden.

Vervolg

Wij blijven vanuit ons samenwerkingsverband in overleg met de staatssecretaris, en vertrouwen erop dat we een akkoord bereiken waarover alle partijen tevreden zijn. Uiteindelijk verwachten we met alle betrokken partijen (Rijk, gemeenten en vervoerssector) een samenwerkingsovereenkomst te kunnen tekenen, waarin in ieder geval afspraken tot en met 2030 vastgelegd worden. De zero-emissiezone voeren we vanaf 1 januari aanstaande in, conform uw eerdere raadsbesluit.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,